

Bodruška hrušková (*Janus compressus*)

Škodlivý organizmus – bodruška hrušková, je v súčasnosti rozšírený v celej Európe. V podmienkach Slovenska je početne zastúpená v teplých južných krajoch. V oblastiach s vhodnými podmienkami, kde sa vyskytuje vo vyššom zastúpení, spôsobuje značné škody. V škôlkach s hosťiteľskými rastlinami (hruška obyčajná, ojedinele jablň domáca) spôsobuje najväčšie straty.

Táto pomerne malá osička sa z kukly liahne na jar. Prezimuje iba kukla, ktorá sa počas zimného obdobia nachádza v letoraste, ktorý v priebehu leta vyhrýzla larva. Pre samičky sú typické závitnicovité vpichy v letorastoch, po ktorých zostávajú čierne skorkovatené bodky. Zásadne samičky vyhľadávajú vypučané letorasty. V najspodnejšej dierke v letoraste samička položí iba jedno vajíčko, ktoré má biele sfarbenie.

Po vyliahnutí larvičiek sa vývin značne spomaľuje, končí až koncom septembra. V tomto období larvy v jednotlivých výhonkoch pomaly vyžierajú chodbičky, ktoré môžu dosahovať dĺžku až 0,10 m. Larva prezimováva v riedkom zámotku. Pre škodcu je typická tvorba iba jednej generácie za rok.

Prítomnosť bodrušky hruškovej na hosťiteľských rastlinách môžeme najčastejšie zistiť v priebehu mája. Je to obdobie, kedy mladé hruškové letorasty začnú na koncoch náhle vädnúť a neraz celé očernejú. Zároveň na letoraste hrušky po obvode pozorujeme niekoľko vpichov, ktoré sú v podobe závitnice. K vädnutiu a usychaniu dochádza práve vďaka vpichom, nakoľko dochádza k porušeniu letorastu, ktorý vädne, hákovito sa ohýna, zhnedne, sčernie až pomaly uschýna. Niektoré z príznakov napadnutia hrušiek bodruškou hruškovou môžu pripomínať vädnutie a hnednutie výhonkov, ktoré nastáva pri baktériovej spále jadrovín (*Erwinia amylovora*). Poškodenia však možno od seba spoľahlivo odlíšiť, nakoľko pri poškodení výhonkov bodruškou hruškovou pozorujeme vpichy v tvare závitnice. Ďalším zásadným znakom rozlíšenia poškodenia je aj vyliahnutá larva škodcu, zatiaľ čo vnútorné pletivá výhonkov sú zelené a odumieranie pletív ďalej nepokračuje. Opačné symptómy pozorujeme pri baktériovej spále jadrovín. Dochádza k sfarbeniu pletív na hnedo alebo až čierne a zároveň odumieranie v tomto prípade pokračuje vo výhonkoch stále hlbšie. Samozrejme je prítomný baktériový sliz.

Najčastejší výskyt bodrušky hruškovej je pozorovaný v sadoch a záhradách, ktoré nebývajú dostatočne ošetrované. Prítomnosť bodrušky hruškovej je však ťažko spozorovateľná, pretože napadnuté stromy zvyčajne bez veľkých problémov nahradia stratenú listovú plochu.

Najúčinnejšou ochranou je odstránenie napadnutých koncov výhonkov a ich následné zneškodnenie, resp. spálenie.

Ing. Horváthová Ivana

Odbor ochrany rastlín

ÚKSÚP

6.10.2017